

УДК 346.9; 347.7

Т.С. ГУДІМА, канд. юрид. наук, старший науковий співробітник
Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ

Н.О. ГЕРАСИМЕНКО, канд. юрид. наук, науковий співробітник
Інститут економіко-правових досліджень НАН України, м. Київ

ПЕРСПЕКТИВИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОХІДНОГО ПОЗОВУ В УКРАЇНІ

Ключові слова: похідний позов, міноритарні акціонери, мажоритарні акціонери, господарське товариство, захист прав, посадова особа.

Проаналізовано правове регулювання похідного позову як в Україні, так і на міжнародному рівні. Визначено, що вітчизняне законодавство у цій сфері є недосконалим і зводить нанівець дійсне призначення даного інституту. Виявлено недоліки правового регулювання похідного позову в Україні та запропоновані шляхи до їх усунення.

Вступ. Прискорення темпів економічного розвитку України в значній мірі залежить від ефективності корпоративного інвестування. І з цим не можна не погодитись, адже у сучасних кризових умовах саме воно є головною рушійною силою підприємництва. Успіх такого виду інвестування залежить від належного захисту прав його учасників. З початку розбудови української держави правовому регулюванню цих питань приділялася значна увага: затверджено безліч нормативно-правових актів, мета яких — активізувати корпоративні інвестиційні відносини всіх масштабів та різновидів. Результат поки що не виправдовує зусиль. Між тим законодавство у цій сфері продовжує динамічно змінюватись. Частково це пов'язано і з необхідністю його приведення до вимог європейського права в умовах підписання угоди про асоціацію з ЄС. Одним із прикладів зазначених змін є Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів» від 07.04.2015 № 289-VIII [1], яким було впроваджено нові ефективні засоби регулювання корпоративних відносин, а також дещо вдосконалено інструментарій захисту прав учасників (акціонерів) господарських товариств.

Серед новел згаданого закону варто відмітити норми, що надають «право учаснику (акціонеру) господарського товариства, якому сукупно належить 10 і більше відсотків статутного капіталу (простих акцій) товариства, подати позов, про відшкодування збитків, завданих господарському товариству його посадовою особою». Але ж ця новація не є українською. Вже досить довгий час учасники (акціонери) товариств багатьох країн світу, які відносяться до різних «правових сімей», активно використовують відповідне право як інструмент для захисту міноритарних учасників (акціонерів). На міжнародному рівні такий інструмент отримав назву — похідний позов. Зокрема, він застосовується у практиці Великої Британії, США,

ФРН, Японії та багатьох інших країн з розвиненою економікою і продемонстрував свою дієвість у вирішенні корпоративних спорів. Але ж виникає питання: чи є вітчизняне правове регулювання цього інструменту таким, що відповідає потребам практики, реальному стану речей і захисту прав учасників господарських товариств в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інститут похідного позову входить до кола наукових інтересів багатьох учених. Серед ґрунтовних господарсько-правових та цивільно-правових теоретичних досліджень варто виділити роботи вітчизняних вчених О.М. Вінник, В.В. Луця, І.В. Спасибо-Фатеевої та інших, де порушуються питання судового захисту прав акціонерів та учасників інших господарських товариств. Заслужують на увагу і дисертаційні роботи О.Р. Ковалишина «Судовий захист корпоративних прав» [2] та Л.А. Островської «Непрямі (похідні) позови: міжнародний досвід та законодавство України» [3]. Поділяючи позицію науковців про вагомий роль похідного позову у вирішенні корпоративних спорів та необхідність у більш ефективному регулюванні проблематики його забезпечення, треба визнати, що вітчизняні правові дослідження, незважаючи на досить активне піднесення теми похідного позову та його правового регулювання в Україні, ще тільки набирають обертів у цьому напрямі.

Тому **метою статті** є аналіз правового регулювання похідного позову в Україні, виявлення недоліків та розробка пропозицій щодо їх усунення.

Результати дослідження. Похідний позов — вимога про відшкодування збитків, завданих суб'єктам господарювання протиправними діями власників значних часток (пакетів акцій) у статутних капіталах або органів управління товариства. Зазвичай він подається міноритарними акціонерами (учасниками) в інтересах господарського товариства і від його імені. У багатьох країнах похідний позов показав себе як ефективний інструмент боротьби зі зловживаннями з боку менеджменту та мажоритарних учасників, які діють усупереч інтересам господарського товариства [4].

В Україні питання щодо запровадження цього інституту у чинне законодавство розглядалося достатньо довгий період. Зокрема, перша згадка відбулася 2004 року, коли Конститу-

ційний Суд у своєму рішенні від 01.12.2004 № 18-рп/2004 надав акціонеру право захищати свої права шляхом звернення до суду у випадку їх порушення, оспорування чи невизнання самим акціонерним товариством, учасником якого він є, органами чи іншими акціонерами цього товариства. Однак суд підкреслив, що порядок судового захисту порушених будь-ким, зокрема третіми особами, прав чи охоронюваних законом інтересів акціонерного товариства, які не можуть уважатися тотожними простій сукупності індивідуальних охоронюваних законом інтересів його акціонерів, визначається законом [5]. Конституційний Суд звернув увагу на доцільність захисту прав міноритарних акціонерів, але ж за умови наявності відповідних норм процесуального законодавства. Між тим законотворчий процес у цьому напрямі так і не було розпочато.

Після декількох спроб врегулювання інструменту похідного позову на рівні вітчизняного законодавства (зокрема у проекті закону «Про товариства з обмеженою відповідальністю» у 2009 р., «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів» у 2013 році) Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів». Таким чином, учасники (акціонери) вітчизняних господарських товариств вже з 1 травня 2016 року можуть звернутися з вимогою про відшкодування збитків, завданих суб'єктам господарювання протиправними діями власників значних часток (пакетів акцій) у статутних капіталах або посадовими особами товариства, навіть після припинення їхніх повноважень. Зокрема, станом на 15 жовтня 2016 року вже порушено судові провадження за трьома відповідними справами. Серед позивачів ТЗОВ «Котнар-М» — сума позову 514 710,00 грн, ПАТ «Хорольський молококонсервний комбінат дитячих продуктів» — 220 610,45 грн, ПАТ «Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе» — 29 549 853,54 грн.

У цілому оцінюючи позитивно запровадження інституту похідного позову в вітчизняну практику, варто відмітити і деякі недоліки, на які законотворець не звернув належної уваги.

Так, відповідно до частини 8 статті 28 Господарського процесуального кодексу «у справах про відшкодування збитків, завданих господарському товариству його посадовою осо-

бою, представником такого товариства може виступати учасник (акціонер) цього товариства, якому сукупно належить 10 і більше відсотків статутного капіталу (простих акцій) товариства». Вищий господарський суд України в своєму інформаційному листі від 25.04.2016 № 01-06/474/16 також звертає на це увагу. Таким чином, можливість порушити питання про притягнення посадової особи підприємства до відповідальності надається далеко не кожному учасникові господарського товариства. На наш погляд, зазначене положення має дискусійний характер, тому що значно обмежує права учасників (акціонерів) товариства, які не володіють 10 і більше відсотків статутного капіталу (простих акцій) товариства. У той час, як автори законопроекту вищезазначеного Закону заявляли, що Україна значно покращить свою позицію за індикатором «Захист міноритарних інвесторів» в рейтингу «Doing Business 2016» після набрання чинності запропонованих змін.

В цьому аспекті хотілось би розглянути досвід зарубіжних країн. Наприклад, у Франції та Великій Британії вимоги відносно мінімальної кількості акцій взагалі немає, що надає право будь-якому учаснику (акціонеру) не залежно від розміру його частки у статутному капіталі господарського товариства подати похідний позов. Відповідно до законодавства Федеративної Республіки Німеччина, заявник похідного позову має володіти не менш ніж 1 % акцій або часткою, номінальна вартість якої становить 100 000 євро (хоча раніше законодавством було передбачено 10 %). Ізраїль у ході комплексної законодавчої реформи 2000 року також послабив умови подання похідних позовів. За новими правовими нормами порушити питання про притягнення посадової особи підприємства / мажоритарного акціонера до відповідальності може не лише його учасник, але й кредитор. Крім того, заявники, у разі задоволення позовних вимог на їхню користь, мають право отримувати відшкодування судових витрат за рахунок коштів, стягнених з відповідачів на користь вигодонабувача-підприємства. Відповідно до законодавства Японії достатньо володіти однією акцією для подання похідного позову, але мінімальний термін володіння має становити шість місяців [3, с. 13].

При цьому, у деяких випадках передумовою для пред'явлення позову за японським зако-

нодавством є внесення застави. На заперечення відповідача про недобросовісність позивача суд часто виносить постанову про внесення позивачем застави на підставі норм Комерційного кодексу Японії. Невнесення позивачем застави тягне за собою відмову в задоволенні позову [2]. Відносно обов'язкового володіння часткою протягом шести місяців, то не викликає заперечень, що така вимога є забезпечувальним фактором, який запобігає пред'явленню позовів несумлінними позивачами. І такий досвід є корисним для запозичення в Україні. Однак, якщо застосовувати цю вимогу разом із майновою вимогою (заставою), вона вважається зайвою.

З огляду на наведене, варто зазначити, що вітчизняний законодавець значно завищив (у порівнянні з досвідом зарубіжних країн) вимоги до учасників (акціонерів), які бажають захистити інтереси господарського товариства, обмеживши при цьому можливість щодо їхнього об'єднання з метою подання позову. Це значно покращує позиції посадових осіб та мажоритарних акціонерів і спростовує місію похідного позову як інструменту захисту міноритарних учасників (а такими є учасники (акціонери) — власники і менш як 10 % частки у статутному капіталі). Але ж у світі його запроваджено саме для цього. Такий порядок справ дещо не узгоджується і з євроінтеграційними процесами, що відбуваються останнім часом в Україні. Тому, з метою уникнення дискримінації прав учасників господарського товариства та посиляючись на позитивний зарубіжний досвід (Японії) з цього питання, вважаємо за доцільне знизити кількісні вимоги до учасників (акціонерів) товариства, які можуть звернутися з похідним позовом до суду, з 10 до 1 %.

Недосконалою є законодавча норма, що надає право виступати представником товариства як позивачу (учаснику (акціонеру) — власнику 10 і більше відсотків у статутному капіталі господарського товариства), який подав до господарського суду позовну заяву від імені товариства, так і учаснику товариства, який подав до господарського суду заяву про здійснення представництва позивача. Це значно ускладнює можливість досудового урегулювання спору, зокрема укладання мирової угоди, а також зміни позовних вимог або відмови від позову, оскарження рішення суду до вищих інстанцій тощо, оскільки такі дії відповідно до

законодавства вимагатимуть письмової згоди всіх учасників у справі про відшкодування шкоди, заподіяної господарському товариству його учасником або посадовою особою. А тому доцільним є вдосконалення статті 28 Господарського процесуального кодексу України в частині порядку залучення та участі представників у справах за похідними позовами.

Поряд із цим у міжнародній практиці існує проблема використання похідного позову як інструменту для махінацій, зокрема незаконного збагачення. Вона є досить поширеною у світі і вже отримала назву «акціонерне грабінництво» або «корпоративне шахрайство». Міноритарні акціонери / учасники подають похідні позови з метою отримати викуп від мажоритарних акціонерів / учасників або посадових осіб господарського товариства за припинення процесу. Існують навіть особи, які відстежують підстави для подання похідного позову і скуповують акції підприємства з «метою подальшого вимагання» [4]. Це актуалізує необхідність розробки та закріплення на законодавчому рівні певних правових механізмів, здатних сприяти попередженню виникнення подібних випадків в Україні.

На законодавчому рівні багатьох країн передбачені заходи щодо запобігання діям «корпоративних шахраїв» («акціонерних грабінників»). У Федеративній Республіці Німеччина особа має бути акціонером до того моменту, як дізналася про порушення або таке порушення сталося. А в Японії позивач повинен бути акціонером підприємства не менше як шість місяців [3].

Ймовірність використання похідного позову як інструменту для махінацій занадто висока. Адже зазвичай негативний досвід переймається швидше за позитивний, що ще раз підтверджує необхідність удосконалення вітчизняного законодавства з урахуванням міжнародної практики.

Фахівці у сфері корпоративних відносин звертають увагу на недосконалість статті 89 ГКУ, де законодавець визначив перелік підстав відшкодування збитків, завданих посадовою особою господарському товариству, але залишив його відкритим. Так, відповідно до згаданої статті незрозуміло, як саме має підтверджуватися факт віднесення тих чи інших діянь до підстав відшкодування збитків посадовою особою і причинно-наслідковий зв'язок із діями

посадової особи. Адже для застосування такого заходу відповідальності, як відшкодування збитків, потрібна наявність усіх елементів складу господарського правопорушення: 1) порушення зобов'язання; 2) збитки; 3) причинний зв'язок між порушенням зобов'язання та збитками; 4) вина (це вбачається зі змісту статей 614, 623 ЦК України та статті 226 ГК України) [6, 7]. Така недосконалість правового регулювання може ускладнити або призвести до неефективності застосування похідного позову і затягування процесу.

На підтвердження цієї думки варто звернути увагу на наявну судову практику застосування положення щодо відповідальності посадових осіб господарських товариств у випадку завдання шкоди товариству їхніми діями (бездіяльністю), але у законодавстві, що регламентує ліквідацію банків. Яка свідчить про складність доказування факту віднесення тих чи інших діянь до підстав відшкодування збитків посадовою особою, вини і причинно-наслідкового зв'язку із діями посадової особи. Згідно з ч. 5 ст. 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [8], Фонд гарантування вкладів фізичних осіб має право звернутися з вимогою до власників істотної участі, контролерів та керівників неплатоспроможного банку про задоволення за рахунок їхнього майна частини вимог кредиторів банку у разі, якщо дії чи бездіяльність таких осіб призвели до понесення банком збитків та / або заподіяння шкоди інтересам вкладників й інших кредиторів банку. У разі отримання Фондом відмови у задоволенні таких вимог або невиконання вимоги у встановлений Фондом строк він має право звернутися до суду з вимогою про стягнення майна з таких осіб для задоволення вимог кредиторів.

Наведемо декілька прикладів. У першому Вищий господарський суд України у справі № 922/2029/15 залишив касаційну скаргу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб без задоволення, погодившись із висновками апеляційного господарського суду про недоведеність позовних вимог про стягнення 1 143 366 372,35 грн шкоди для задоволення вимог кредиторів на підставі ч. 5 ст. 52 Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб». Скаржник стверджував, що суд апеляційної інстанції не звернув уваги на докази вини відповідача, який не вчинив дій

щодо надання банку допомоги в подоланні негативних фінансово-економічних процесів. Банком надсилалось відповідачу повідомлення з проханням для підтримки ліквідності банку придбати додаткові акції банку у зв'язку зі збільшенням статутного капіталу, проте відповідач на пропозицію банку не відреагував. Хоча згідно з п. 5.9 статуту акціонери повинні були своїми діями сприяти розвитку та ефективній діяльності банку. Суд апеляційної інстанції, скасувавши рішення місцевого господарського суду (перша інстанція повністю задовольнила позов), виходив із недоведеності завдання банку шкоди відповідачем, вказавши, що згідно зі ст. 27 Закону України «Про акціонерні товариства» придбання відповідачем акцій додаткового випуску є правом, а тому не може бути розцінена, як неправомірна бездіяльність, що призвела до визначеної позивачем шкоди банку [9].

У другому випадку Вищий господарський суд України у справі № 910/16747/13 також залишив касаційну скаргу Фонду гарантування вкладів фізичних осіб без задоволення, а рішення судів попередніх двох інстанцій — без змін, оскільки позивач не довів у порядку ст. ст. 32, 33 ГПК України, що відкликання банківської ліцензії та процедура його ліквідації є наслідком негативної діяльності відповідача, як власника істотної участі позивача. Позивач повинен довести не тільки наявність збитків та майнової шкоди, які завдані діями або бездіяльністю пов'язаною з банком особи, а також отримання майнової вигоди відповідачем [10]. Отже, цілком очевидним є те, що законодавець, залишаючи відкритим перелік підстав відшкодування збитків, завданих посадовою особою господарському товариству, значно скоротив шанси міноритарних акціонерів на задоволення похідного позову і розширив можливості для уникнення відповідальності винних посадових осіб та власників великих пакетів акцій. За таких умов стаття 89 Господарського кодексу України потребує удосконалення, що актуалізує необхідність проведення більш детального подальшого дослідження у цьому напрямі.

Доволі неоднозначною є також норма щодо офіційного оприлюднення оголошень у справах про відшкодування збитків, завданих господарському товариству його посадовою особою. Так, відповідно до статті 48 ГПК України,

«у справах про відшкодування збитків, завданих господарському товариству його посадовою особою, підлягають офіційному оприлюдненню господарським судом на офіційному веб-сайті Вишого господарського суду України такі документи: ухвали про порушення провадження у справі, інформація про оголошення перерви в засіданні, заяви учасників (акціонерів) про призначення представників позивача». Беручи до уваги практику неналежного функціонування Єдиного реєстру судових рішень, виконання цієї норми піддається сумніву, а відповідальність за її невиконання на законодавчому рівні не передбачена.

При цьому оприлюднення такої інформації на загальнодоступних Інтернет-ресурсах може призвести до погіршення ділової репутації господарського товариства. Адже загальновідомим є те, що наявність судових спорів між його учасниками, сигналізує кредиторам та потенційним партнерам про «хитке становище» внутрішнього менеджменту підприємства. Це може стати причиною розірвання вже наявних ділових стосунків із ним або відмови у започаткуванні нових, зменшення інвестицій (у тому числі іноземних) і, як наслідок, погіршення фінансового стану. Масовість подібних ситуацій здатна провокувати виникнення негативних глобальних результатів, зокрема погіршення економічного стану країни у цілому. Отже, імперативність норми щодо публічного оприлюднення інформації про корпоративні спори є досить ризиковим кроком з боку законотворця і, з огляду на це, має бути відмінена.

Висновки. Запровадження у вітчизняне законодавство норми, яка надає право учаснику (акціонеру) господарського товариства, якому сукупно належить 10 і більше відсотків статутного капіталу (простих акцій) товариства, подати позов про відшкодування збитків, завданих господарському товариству його посадовою особою, є безумовно своєчасним і позитивним кроком на шляху до урегулювання корпоративних спорів. Це відповідає практичним потребам захисту прав міноритарних учасників (акціонерів) від противоправних дій мажоритаріїв та посадових осіб, здатних негативно вплинути на діяльність підприємства. Проте деякі законодавчі положення у цьому напрямі потребують удосконалення. Зокрема, доцільним є:

- зниження кількісних вимог до учасників (акціонерів) товариства, які можуть звернутися з похідним позовом до суду, з 10 до 1 %.

Одночасно задля уникнення ситуацій із поданням позову несумлінними позивачами вважаємо за потрібне на законодавчому рівні передбачити обов'язок таких учасників (акціонерів) володіти часткою протягом шести місяців;

- скасування обов'язку щодо офіційного оприлюднення оголошень у справах про відшкодування збитків, завданих господарському товариству його посадовою особою, оскільки наявність таких публікацій може негативно вплинути на ділову репутацію господарського товариства.

Крім того, аналіз наявної практики господарських судів зі схожої категорії справ та складність у доведенні факту віднесення тих чи інших діянь посадової особи до винних актуалізує проведення подальших досліджень у цьому напрямі.

Надійшла 15.10.2016

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвесторів: Закон України від 07.04.2015 № 289-VIII // Відомості Верховної Ради України. — 2015. — № 25. — Ст. 188.
2. Ковалишин О.Р. Судовий захист корпоративних прав : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.04 / Олександр Романович Ковалишин. — К. : НДІ приватного права і підприємництва НАПрН України, 2013. — 20 с.
3. Островська Л.А. Непрямі (похідні) позови: міжнародний досвід та законодавство України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Людмила Анатоліївна Островська. — Одеса : Одес. нац. юрид. акад., 2008 — 19 с.
4. Мурашко Н. Упровадження похідного позову: в чому прорахувалися депутати [Електронний ресурс] // Forbs. — Режим доступу : <http://forbs.net.ua/ua/opinions/1413473-uprovadzhennya-pohidnogo-pozovu-v-chomu-prorahuvalisya-deputati>
5. Павленко В. Щит чи меч для інвестора? [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. — Режим доступу : http://zib.com.ua/ru/print/117269-akcioneram_i_rukovoditelyam_predpriyatiy_sleduet_podgotovits.html
6. Цивільний кодекс України // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11.
7. Господарський кодекс України // Офіційний вісник України. — 2003. — № 11.
8. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 23.02.2012 №4452 // Відомості Верховної Ради України. — 2012. — № 50. — Ст. 564.
9. Постанова Вишого господарського суду від 24 листопада 2015 р. у справі № 922/2029/15 [Електрон-

ний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/53859310>

10. Постанова Вишого господарського суду від 08 липня 2015 р. у справі № 910/16747/13 [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень. — Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/46604521>

REFERENCES

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny shchodo zakhystu prav investoriv: Zakon Ukrayiny [On amendments to some legislative acts of Ukraine on protection of investors' rights: The Law of Ukraine], Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, vol. 25, p. 188
2. Kovalyshyn O.R. (2013), *Sudovyy zakhyst korporatyvnykh prav* [Judicial protection of corporate rights], abstract PhD. diss., commercial law, economic and procedural law, National Academy of Sciences of Ukraine, Research Institute of Private Law and Entrepreneurship, Kiev, Ukraine
3. Ostrovs'ka L.A. (2008), *Nepryami (pokhidni) pozovy: mizhnarodnyy dosvid ta zakonodavstvo Ukrayiny* [Indirect (derivatives) claims: international experience and legislation Ukraine], abstract PhD. diss., civil law and civil procedure; family law; international private law, National Academy of Law of Odessa, Odessa, Ukraine
4. Murashko N. (2016), *Uprovadzhennya pokhidnogo pozovu: v chomu prorahuvalisya deputaty* [The introduction of the original claim: what miscalculated deputies], Forbs, available at: <http://forbs.net.ua/ua/opinions/1413473-uprovadzhennya-pohidnogo-pozovu-v-chomu-prorahuvalisya-deputati> (Accessed 7 October 2016)
5. Pavlenko V. (2015), *Shchyt chy mech dlya investora?* [The shield or sword for investors?], Zakon i biznes, vol. № 27 (1221), available at: http://zib.com.ua/ru/print/117269-akcioneram_i_rukovoditelyam_predpriyatiy_sleduet_podgotovits.html (Accessed 7 October 2016)
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), *Tsyvil'nyy kodeks Ukrayiny* [Civil Code of Ukraine], Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny, vol. 11, p. 461
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), *Hospodars'kyi kodeks Ukrayiny* [Economic Code of Ukraine], Ofitsiyyny visnyk Ukrayiny, vol. 11, p. 462
8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), *Pro systemu harantuvannya vkladiv fizychnykh osib: Zakon Ukrayiny* [About system guaranteeing deposits of individuals: The Law of Ukraine], Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, vol. 50, p. 564
9. Supreme Economic Court of Ukraine (2015), *Postanova u spravi # 922/2029/15* [Resolution on the case number 922/2029/15], Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen', available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/53859310> (Accessed 7 October 2016)
10. Supreme Economic Court of Ukraine (2015), *Postanova u spravi # 910/16747/13* [Resolution on the case number 910/16747/13], Yedyny derzhavnyy reyestr sudovykh rishen', available at: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/46604521> (Accessed 7 October 2016)

Т.С. Гудима, Н.А. Герасименко

Институт экономико-правовых исследований
НАН Украины, г. Киев

**ПЕРСПЕКТИВЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ
НЕПРЯМОГО ИСКА В УКРАИНЕ**

Проанализировано правовое регулирование непрямого иска как в Украине, так и на международном уровне. Определено, что отечественное законодательство в этой сфере является несовершенным и сводит на нет действительное предназначение данного института. Выявлены недостатки правового регулирования непрямого иска в Украине и предложены пути к их устранению.

Ключевые слова: не прямой иск, миноритарные акционеры, мажоритарные акционеры, хозяйственное общество, защита прав, должностное лицо.

T.S. Gudima, N.A. Gerasimenko

Institute of Economic and Legal Researches
of the National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

**PROSPECTS OF LEGAL REGULATION
OF THE DERIVATIVE ACTION IN UKRAINE**

The legal regulation of “the indirect claim” both in Ukraine, and at the international level is analysed in article. It is defined that the domestic legislation in this sphere is imperfect and nullifies the valid mission of this institute. Shortcomings of legal regulation of “the indirect claim” of Ukraine are revealed and ways to their elimination are offered.

Keywords: indirect claim, minority shareholders, majority shareholders, business associations and protection of rights, executive.